ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ

ବନାମ

ସମ୍ପାଦକ, ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଏପ୍ରିଲ 9 ,2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ ଶିବରାଜ ଭି. ପାଟିଲ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଶ୍ରମ ଆଇନ:

ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ ଅଧିନିୟମ, 1947- ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ- ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ର ମାନଙ୍କରେ ଏବଂ ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନେ- ବ୍ୟାଙ୍କ- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟତା ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ହକଦାର- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ନାହିଁ- ମାମଲାକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ପାଖକୁ ପୁନର୍ବାର ପଠାଯାଇଛି ।

ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ସହରରେ ଅବସ୍ଥିତ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ର ସମେତ ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକ ବର୍ଗରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟତା ଭତ୍ତା ବିଷୟରେ ବିବାଦ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ଶ୍ରମିକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଯେତିକି ଦିନ କାମ କରିଛନ୍ତି, ସେହି ଅନୁସାରେ ସେମାନେ ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ତାରିଖରୁ ଏହି ଭତ୍ତା ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ କର୍ମଚାରୀମାନେ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ; ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି କିରାଣୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଭଳି, ଯାହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ, ଯାହାକୁ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣା ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ସମୟ ସମୟରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥାଏ; ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକ, ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବିଭାଗର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଏବଂ ଦାୟୀ ରହିବେ; ଏବଂ ସମାଶୋଧନ ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କର ସମାଶୋଧନ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱରେ ନାହାଁନ୍ତି ।

ଶ୍ରମିକମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଷ୍ଟେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆର ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଛନ୍ତି; ଏବଂ ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ନିୟମିତ ବ୍ୟାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରନ୍ତି ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: 1.1.ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କର ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ପ୍ରତିନିଧି ଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗମ୍ଭୀର ବିବାଦ ରହିଛି । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ବିଚାର

କରାଯାଇନାହିଁ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶୁଣାଇଛନ୍ତି, ସେହିପରି କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ମିଳିନାହିଁ ଯେ ଶ୍ରମିକମାନେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକ ବର୍ଗରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।

1.2. ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ମାମଲାଟିକୁ ଏପରି ଭାବରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଛନ୍ତି ଯେପରି କି ସେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ନୂତନ ବିଷୟର ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଚୁକ୍ତି, ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୁରସ୍କାର କିମ୍ବା ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାରର କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହାନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଭାବେ ଏହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଯେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ସେହି ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କି ନାହିଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ପୁରସ୍କାର ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ଦିଆଯିବା କଥା ତାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କି ନା କିମ୍ବା ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା, ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଚୁକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ସେହି ଅଂଶରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଶାସ୍ତ୍ରୀ/ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାର ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଥିବା କୌଣସି ନୂଆ ନିୟମ ଯୋଡ଼ାଯାଇଛି କି ନାହିଁ । ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦାୟିତ୍ୱର ବିବରଣୀକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରକାର ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

1.3. ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଆଧାର କରି ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ମାମଲାକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଶିସିର କୁମାର ଶ, **[1976] 2 ଏସସିସି 859, ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 8569/1997

29.7.97 ତାରିଖରେ କାନପୁରର ପାଣ୍ଡୁ ନଗର ସ୍ଥିତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ-ତଥା- ଶ୍ରମ ଅଦାଲତଙ୍କ ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ ସଂଖ୍ୟା 232/1989 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ମେସର୍ସ ଜେ. ବି. ଡି. ଆଣ୍ଡ କୋ. ତରଫରୁ ଜି. ବି. ପାଇ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମୀରା ମାଥୁର, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ପି. ଏନ୍. ଗୁପ୍ତା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ ଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ ଶିଳ୍ପ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, କାନପୁର ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନ ଆଗତ କରାଯାଇଛି ।

> "ସଂଲଗ୍ନ ତାଲିକା ଅନୁଯାୟୀ ଲକ୍ଷ୍ନୌ, ଆଗ୍ରା, ଉନ୍ନାଓ, ବାରାଣାସୀ ଏବଂ କାନପୁରର ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ ନକରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯଥାର୍ଥ କି ନୁହେଁ? ଯଦି ନୁହେଁ, ତେବେ ଶ୍ରମିକମାନେ କେଉଁ ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ?

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ଶ୍ରମିକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରକୃତରେ ସେମାନେ ଯେତିକି ଦିନ କାମ କରିଛନ୍ତି, ସେହି ଅନୁସାରେ ସେମାନେ ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ତାରିଖରୁ ଏହି ଭତ୍ତା ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ର ଯଥା କାନପୁର, ଲକ୍ଷ୍ନୌ ଓ ବାରାଣାସୀର ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଆଗ୍ରା ଓ ଉନ୍ନାଓର ମୁଖ୍ୟ ଶାଖାଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ, ଯାହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଏଥିସହ ସଂଲଗ୍ନ ପରିଶିଷ୍ଟ ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ସେମାନେ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ କାନପୁରସ୍ଥିତ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ନୌ, ଆଗ୍ରା, ଉନ୍ନାଓ ଓ ବାରାଣସୀର ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ବ୍ୟାଙ୍କର ଅଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧୀନରେ ଆସିଥାଏ । ୧୯.୧୦.୧୯୬୬ ତାରିଖର ପ୍ରଥମ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣାର ପରିଶିଷ୍ଟ 'B' ର ପାରା XIX (III) ଅନୁଯାୟୀ, ଶ୍ରମିକମାନେ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଚେକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦସ୍ତାବିଜ ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସୂଚୀ ଏବଂ/ଅଥବା ଭାଉଚରଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କିମ୍ବା ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରମିକମାନେ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ସମସ୍ତ ଚେକ୍, ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଏବଂ ପେ-ସ୍ଲିପ୍‌କୁ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପୃକ୍ତ କ୍ରେଡିଟ ଭାଉଚର ଅର୍ଥାତ ଶାଖା ଡେବିଟ୍ ନୋଟ୍ ସହିତ ସମାଶୋଧନ ଖାତାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିୟମାବଳୀ ଖଣ୍ଡ-I, ଅଧ୍ୟାୟ-127, ପାରା -45.5 ଅନୁସାରେ ଦୈନନ୍ଦିନ ହିସାବକୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ମେଳାଉଛନ୍ତି ।

> "ଶାଖା ଦ୍ୱାରା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ ସମାଶୋଧନ ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଚେକ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଅଲଗା କରିବା ଏବଂ ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ । ସମାଶୋଧନ ଚେକ୍ ଖାତାରେ ଦର୍ଜ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଚେକ୍‌ର ମୋଟ ପରିମାଣ, ସମାଶୋଧନ ସୂଚୀରେ ଥିବା ଚେକ୍‌ର ମୋଟ ପରିମାଣ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପେଇଂ-ଇନ୍-ସ୍ଲିପ୍ ର ମୋଟ ପରିମାଣ ସହିତ ସମାନ ହେବା ଉଚିତ ।"

କର୍ମଚାରୀମାନେ ପୁନଃ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ପୁସ୍ତିକାର ପାରା 45.5 ଅନୁଯାୟୀ ଚେକ୍/ ବିନିମୟଉପକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ସଜାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ମୋଟ ପରିମାଣ ଓ ସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇ ଚେକ୍ ଆଦିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ; ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚେକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦସ୍ତାବିଜର ସାମ୍ନା ପଟେ 'କ୍ରସିଂ' ଏବଂ 'କ୍ଲିଅରିଂ ଷ୍ଟାମ୍ପ' ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କର 'ଏଣ୍ଡୋର୍ସମେଣ୍ଟ ଷ୍ଟାମ୍ପ' ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ହେବ, କ୍ଲିଅରିଂ ଚେକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଥିବା 'ଚେକ୍ ତାଲିକା'ର ମୋଟ ଅଙ୍କକୁ ବ୍ୟାଙ୍କର ବହି ସହିତ ମିଳାଇବାକୁ ହେବ; ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚେକ୍ ତାଲିକାକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ସୂଚୀର ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା "ପଠାଯାଇଛି" ସ୍ତମ୍ଭରେ ଚେକ୍ ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ କ୍ଲିଅରିଂ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ସମସ୍ତ ଚେକ୍ ର ମୋଟ ଅଙ୍କକୁ ହିସାବ କରିବା; ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଚେକ୍, ଡିମାଣ୍ଡ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଓ ପେ-ସ୍ଲିପ୍ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା' ସ୍ତମ୍ଭରେ ଚେକ୍ ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଅଲଗା ଅଲଗା ଖାତାରେ ସମସ୍ତ ଚେକ୍ ଓ ମୋଟ ଅର୍ଥରାଶିର ହିସାବ କରନ୍ତି; ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣାର ପରିଶିଷ୍ଟ B ର ପାରା III (I) (xi) ଏବଂ (iii) ଅନୁଯାୟୀ, ଚେକ୍ କ୍ଲିୟରିଂ ସମୟରେ ଏଣ୍ଡୋର୍ସମେଣ୍ଟ କ୍ରସିଂ ଷ୍ଟାମ୍ପ, କ୍ଲିୟରିଂ ଷ୍ଟାମ୍ପ, ଚେକ୍ ଫେରସ୍ତ ହେବା ତାରିଖ, ଚେକର ତାରିଖ, ଚେକ୍ ତୁଳନା,

ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥର ମୋଟ ପରିମାଣ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିବା; ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ପ୍ରତିଦିନ ଆସୁଥିବା ଚେକ୍‌ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଲିୟରିଂ ସେଡ୍ୟୁଲ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ, କର୍ମଚାରୀମାନେ ସେହି ଚେକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ ଡେବିଟ୍ ଏବଂ କ୍ରେଡିଟ୍ ଭାଉଚର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି; ଶ୍ରମିକମାନେ ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ସ୍ୱାଧୀନ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ସମାଶୋଧନ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି. ସେମାନେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆରେ ନିଜ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ପକ୍ଷରୁ ବିଭିନ୍ନ ଦସ୍ତାବିଜ ଦାଖଲ କରନ୍ତି ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି. ଏହା ସହିତ, ସେମାନେ ଦେୟ ବା ପ୍ରାପ୍ୟ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ବା ସମାନତା ଉପରେ ଦସ୍ତଖତ କରନ୍ତି; ଶ୍ରମିକମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କର ମୂଲ୍ୟବାନ ଚେକ୍, ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଜିମାରେ ରଖନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ରୁହନ୍ତି, ସେମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କର କ୍ଲିୟରିଂ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଆସୁଥିବା ବା ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ଚେକ୍ ବାବଦରେ ଟଙ୍କା ପୈଠ କରିବା କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ 'କ୍ଲିୟରିଂ ଏବଂ ଟ୍ରାନ୍ସଫର ଭାଉଚର' ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରନ୍ତି, ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଷ୍ଟେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାର ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ, ଏହି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାରା III (I) (xi) (ii) ଅନୁଯାୟୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସାଧାରଣ ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ଠାରୁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ ।

ଆବେଦନକାରୀ-ବ୍ୟାଙ୍କ ଏକ ଲିଖିତ ବିବୃତିରେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛି ଯେ, କର୍ମଚାରୀମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କ୍ଲିୟରିଂ ହାଉସରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସେମାନେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକ ଭାବରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ପାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇ ନାହାଁନ୍ତି, କାରଣ ସେମାନେ ଏଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନାହାଁନ୍ତି ଯାହା ପାଇଁ ଏହି ଭତ୍ତା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ଏବଂ ଏହା ସହ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଦାବିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛି । ସେମାନେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ କେବଳ ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚେକ୍ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚେକ୍ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ଚେକ୍/ବିନିମୟ ଉପକରଣଗୁଡିକ ଗଣନ୍ତି, ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରନ୍ତି, ସମାଶୋଧନ ତଫାତ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଭାଉଚର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି, ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିକ ଦକ୍ଷତା କିମ୍ବା ଦାୟିତ୍ୱର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ତେଣୁ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 19.10.1966 ତାରିଖର ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ 17.9.1984 ତାରିଖରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣା ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣା 1984 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଶିଷ୍ଟ A ରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାରର ପାରା 5.267 କୌଣସି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣା ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ଏବଂ ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ନିଯୁକ୍ତ କିରାଣୀମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କର କ୍ଲିୟରିଂ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱରେ ନାହାଁନ୍ତି ବରଂ କେବଳ ସେହି ବିଭାଗରେ ନିଯୁକ୍ତ କିରାଣୀ ଏବଂ ବିଭାଗର ସାମଗ୍ରିକ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଯାହାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଏହି କିରାଣୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକ ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବିଭାଗ/ଉପ-ବିଭାଗର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଏବଂ ଦାୟୀ ହେବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କିରାଣୀ କିମ୍ବା କିରାଣୀ ଏବଂ ଉପ-କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ଯତ୍ନ ନେବା ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ସାମିଲ ରହିବ ଏବଂ ଏଥିରେ 1984 ର ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣାର ଅନୁଲଗ୍ନକ-A ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଜୟ ବାହାଦୁର ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ଏହିପରି କୁହାଯାଇଥିଲା:

> "ମୋ ବିଭାଗରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ କିରାଣୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କିରାଣୀ କାମ ସହିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ବ୍ୟାଙ୍କର ସମାଶୋଧନ ଗୃହକୁ ଯାଆନ୍ତି, ସେଠାରେ ସେ ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଥିବା ଦୁଇଟି ନକଲ ସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଉପରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଆମ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚେକ୍/ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଆମ ବ୍ୟାଙ୍କ ଉପରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚେକ୍/ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଇତ୍ୟାଦି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଯାହାର ନମୁନା ଶପଥ ପାଠରେ ସଂଲଗ୍ନକ A ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛି । ସେହି ଅନୁସୂଚୀର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ତମ୍ଭରେ, ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ନାମରେ ଥିବା ଚେକ୍ କିମ୍ବା ଡ୍ରାଫ୍ଟଗୁଡିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଏ, ଯାହାକୁ କି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ଦାଖଲ କରିଥାନ୍ତି, ଏହାପରେ ସମସ୍ତ ଚେକ୍‌ର ଏକ ମୋଟ ପରିମାଣ ବାହାର କରାଯାଏ, ଏହି ମୋଟ ପରିମାଣ ସୂଚାଏ ଯେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କ ସମାଶୋଧନ ପାଇଁ କେତେ ଟଙ୍କାର ଚେକ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଚେକ୍‌ଗୁଡିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଏକ ତାଲିକାର ପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଲେଖାଯାଏ, ଏହା ପରେ ସେହି ସବୁର ସମୁଦାୟ ମୂଲ୍ୟ ବାହାର କରାଯାଏ, ଯାହାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଚେକ୍‌ର ସମୁଦାୟ ପରିମାଣ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହା ପରେ ବିତରଣ ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସ୍ଥିର ହୁଏ ଯାହା ସମାଶୋଧନ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । ଏହା ପରେ କ୍ଲିୟରିଂ ଅନୁସୂଚୀର ଏକ ନକଲ ସମାଶୋଧନ ଗୃହର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିବା କିରାଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ କରାଯାଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ କିରାଣୀ ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ ।"

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ମାମଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସତ୍ୟପାଠ ଆକାରରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ ଏହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦିଓ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କେବଳ ଦୁଇଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଭି.କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ ଏବଂ ବୈକୁଣ୍ଠ ଲାଲ୍ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ପକ୍ଷରୁ ଜୟ ବାହାଦୂର ସିଂହଙ୍କୁ ହିଁ ଜେରା ପାଇଁ ହାଜର କରାଯାଇଥିଲା; ତେଣୁ କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କର ସତ୍ୟପାଠ ହିଁ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ତେବେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଧାରରେ ସେହି ପ୍ରମାଣକୁ ଯାଞ୍ଚ ନକରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ:

> "......... ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚେକ୍ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କର ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଯାଇଛି ।ଏହା ମଧ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଇଥିଲେ ସେତେବେଳେ ବ୍ୟାଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ସହିତ ନଥିଲେ । ମୋ ମତରେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବିଶେଷ ପାରିଶ୍ରମିକ ପାଉଥିବା କର୍ମଚାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ଅଫିସ ସମୟରେ ଚେକ୍ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାଗଜପତ୍ରର କାରବାର କରନ୍ତି, ସେଥିରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିପଦ ନଥାଏ, ତେଣୁ ଏହାକୁ କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେବେ, ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏପରି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ବାହାରେ ଚେକ୍ ଏବଂ ଉପକରଣ ବହନ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥାଏ, ଯେପରି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ କରିଥାନ୍ତି । ମୋର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏଭଳି ସମୟରେ ଯଦି ଅଧିକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ରୁହନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ରହିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଯେହେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ଚେକ୍

ବହନ କରୁଥିଲେ, ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିନା ଯାଞ୍ଚ କରୁଥିଲେ, ମୁଁ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚୁଛି ଯେ ସେମାନେ ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଆସୁଛନ୍ତି ।"

ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହି ମାମଲାରେ ପୁନଃ କୌଣସି ପରୀକ୍ଷା ନକରି ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ *ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଶିଶିର କୁମାର ଶ,* [1976] 2 ଏସସିସି 859 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମାମଲାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ । ସେହି ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ 1953 ର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୁରସ୍କାର କିମ୍ବା ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାରର ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଯାହା ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ 1966 ମସିହାରେ ଲାଗୁ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । 19.10.1966 ତାରିଖର ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣାର ମୁଖବନ୍ଧରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପକ୍ଷମାନେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ "ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାର" ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ 'ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୁରସ୍କାର' ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ପୁରସ୍କାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ପରିଚାଳନା କରିବ, କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ଯେ ସେଗୁଡିକ 1966 ର ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ବୁଝାମଣା ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଛି ।ଯଦି ଏପରି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଏହା କହିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୁରସ୍କାର କିମ୍ବା ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାର ଲାଗୁ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ସ୍ଥିତି ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 7752/1996- *ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ପ୍ରିଜାଇଡିଂ ଅଫିସର' ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯାହାକୁ 28.11.2000 ରେ ଫଏସଲା କରାଯାଇଛି । ତେବେ, ସେହି ଦିଗଟି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଉପୁଜିଥିବା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବ ନାହିଁ । ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ *ହେଉଛି ଶିଶିର କୁମାର ଶ* 'ଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ କି?ସେହି ମାମଲାରେ, ସମାଶୋଧନ ଗୃହରେ ବ୍ୟାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କିରାଣୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ସମାଶୋଧନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ, ଗମ୍ଭୀର ବିବାଦରେ ଅଛି । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ବିଚାର କରାଯାଇନାହିଁ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶୁଣାଇଛନ୍ତି, ସେହିପରି କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ମିଳିନାହିଁ ଯେ ଶ୍ରମିକମାନେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହାୟକ ବର୍ଗରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ମାମଲାଟିକୁ ଏପରି ଭାବରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଛନ୍ତି ଯେପରି କି ସେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ନୂତନ ବିଷୟର ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଚୁକ୍ତି, ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୁରସ୍କାର କିମ୍ବା ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାରର କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହାନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଭାବେ ଏହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଯେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ସେହି ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କି ନାହିଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ପୁରସ୍କାର ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭତ୍ତା ଦିଆଯିବା କଥା ତାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କି ନା କିମ୍ବା ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା, ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଚୁକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ସେହି ଅଂଶରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଏହି ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ/ଦେଶାଇ ପୁରସ୍କାର ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଥିବା କୌଣସି ନୂଆ ନିୟମ ଯୋଡ଼ାଯାଇଛି କି ନାହିଁ । ଏପରି

କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦାୟିତ୍ୱର ବିବରଣୀକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରକାର ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆମର ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଆଲୋକରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ବିଚାର ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ପଠାଇବାକୁ ଆମେ ବାଧ୍ୟ ଅଟୁ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା । ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ବି. ଏସ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।